

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
A Bajai utcával szemközt Falezlone-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemenyek intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:
DR. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt
Naptáriónak egész évre 6 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1-50
Egyszeri szám ára 10 kr.

Parlamentari életünk.

II. A pártok mérlege.*)

Állítsuk föl a pártok mérlegét s abból vonjuk le aztán a kormány helyzetét, erejének súlyát, készülődéseinek komolyságát, s a reformok megvalósulása lehetőségét.

Való, hogy első pillanatban a kormány tekintélyes többsége láthat háta megett, mely árkon-bokron keresztül követni kész.

Köztudomású azonban, hogy a pártot nem morális összetartozandóság kötelekei fűzik össze, hogy nem elvi rokonság képezi az összekötő kapcsot benne, hanem a Tisza-kormány által megteremtett s ma már hál' istenek lassanként oszladó-foszladó érdekszővetség.

Az érdek-szővetség természetében rejlik, hogy nagyon sokáig nem tartható fenn. Nem Wekerle érdeme, hogy az most oszlik-foszlik. Wekerle is szívesen ad, de nem adhat annyit, s oly szemérmetlenül, mint Tisza adott. Wekerle nagyobb parlamentari kontroll alatt

* Az első cikk lapunk 63-ik számában jelent meg.

áll s több nyilvánosan tárgyalt botrány miatt óvatosságra van utalva.

A párt tehát elégületlen, s ez nem újság. Együtt van, mert összetoldozzák minduntalan. De egy kissé erősebb lökés szétugraszítja.

Politikai karakterek valami nagy bőségekben nem találhatók benne. Az elvek s meggyőződések nagy szerepet nem játszanak ott.

De az egyházpolitikai reformok sokféle érdekharcot támasztottak és sok titkos aknákat építettek.

Gr. Csáky oktanai habozása és tapintatlan kísérletezése sok ellenséget növelt föl a párt körül.

A Wekerle-kormány többsége tehát nem megbízható. Minden inkább, mint az. Sokat lehet vele keresztülvinni. Talán a legnagyobb alkotmány sértést is megszavaz, de azért nem megbízható.

Ezzel a párttal tehát oly nagyönbizalmat deklarálni, a milyent a kormány föltüntet, legalább is komikus.

Az elégületlenség, minden pillanatban váratlan fölsülést teremt a reformoknak.

Lássuk azonban az ellenzéket. Nagyobb és erősebb ellenzék, mint manapság, nem volt a magyar parlamentben.

Ez az ellenzék buktatta meg Tiszát s Szapáryt.

Mivel? — Pusztán ellenzéki álláspontjának kitartó védelmével.

Nem a szavazások döntenek nálunk, hanem a szíttacziók.

A kormány oly férfakkal áll szemközt, kik az érvek bombájával ostromolják. A vita küzdelmei teremtik a szíttacziókat. Egy helytelen nyilatkozat a kormánypadokról válságot teremt.

Ma az ellenzék általán hajlandó megszavazni a kötelező polgári házasságot; de Szilágyi egy vérmesebb nyilatkozata maga ellen zudíthatja az egész Eötvös-frakciót s föltülkerekedik az ellenzéki eszme a liberalizmus jelzései fölé.

Egy tapintatlan megjegyzés kiábrándíthatja a vérmes idealistákat tévhitükből, mely azt diktálja nekik, hogy a liberalizmus követelménye egyet jelent a Wekerle-kabinet támogatásával.

Egy erős filippika megvilágíthatja

TÁRCZA.

Számadás.

Annak idején, midőn lapunk szerkesztőjének legutóbbi műve, az „Idyll” könyvpiaezra került, beszámoltunk azon bírálatokról, melyekkel a napi sajtó azt ismertette.

Időközben még egy terjedelmesebb kritika látván napvilágot az egyik kolozsvári napilapban, felhasználjuk az alkalmat, hogy amíg szerkesztőnk külföldön jár, azt is közreadjuk; lévén rá kettős czimünk is: hiszen bácskai író művéről van szó.

Az ismertetés így hangzik:

I d y l l.

(Vigjáték 3 felvonásban. Irta Molnár Gyula. Budapest, Singer és Wolfner kiadása. Kis 8-ad rét. 11 iv. Ára?)

Molnár Gyula dr. neve nem ismeretlen az irodalom terén. Vagy hét év előtt egyik akadémiai pályázaton dícsérettel emelték ki egy darabját, gondolom könyvalakban is megjelent. Kitértő hűséggel és ritka avatottsággal szerkeszti a bácsmegeyi

ellenzék derék lapját, a melybe Amaranth álnév alatt sokszor oly szép szerelmes verseket ír, hogy senki sem sejdítend a szerzőben a furfangos prókátort, aki a törvénykezés és közügyek terén mesés tevékenységet fejt ki. En legalább kevés tárgyalást tudok a zombori törvényszéknél, a hol ne Molnár Gyula dr. volna a körmönfont védő — s a bácsmegeyi korrupció darázs-fészkebe is ritka embert láttam oly bátorsággal belenyulni, mint Molnár Gyulát, kinek szavát és tollát nem egy ur emlegeti a főispántól az utolsó jegyzőig nagy Bácsországban.

S mind e tevékenység mellett ráér vigjátékokat írni, a prókatori poros acták, a közgyűlési termek elmérgesedett vitái mellől úde kedélyt visz haza a maga sajtát külön poetai íróasztalához, hírlapi polemiák, irodalmi veszekedések után mosolyogva siet a derül Muzsa elé, aki légyottra jár hozzá. Valóban szerencsés természet, azonban nézzük a darabját.

A darab Bácsmegeyében játszik, egyiken azon „jövővel bíró fűrdötelepek”-nek, melyeket manapság százával fedeznek fel az ország minden részében. Bács-Füred vendégei között a főszerepet viszi a Kálóczy-

család két leánnyal, kik közül az egyik szende és pœtikus (Margit) a másik azonban sneidig bácskai leány (Józsa.) Nagyban kurizál nekik az unokabátyjuk, a Dini huszárhadnagy, aki maga sem tudja, melyiket szereti a kettő közül, csak azzal van tisztában, hogy bármelyiket is veszi el, kikerül a kauzio. Ez az ur tehát olyan szeliebb formában vett párti-vadász, különben jó fiu. A nyaralók közt van még egy hőbortos magánzónó, özv. Loboda Bolodzsárné, a tudós fiával, Loboda Ferencz doctorral, ki folyton a könyveket bujja. S vak áeziózni odavetődik egy szerény tanár, Vértés Jenő is, hogy teljessé tegye a társaságot.

A vigjáték cselekménye most már a következő: Vértés gyanútlanul jó a telepre, hogy kinyugodja az iskolai év fáradsalmait. Nem is sejt, hogy ismerősökre fog találni. Elsőben is Dénes hadnagya bukkan, kinek nevelője volt s ez árulja el neki, hogy Kálóczyék is itt vannak. A Kálóczy Józsa nevére Vértés megdöbben. Nehány éve egy lázas báléj káprázatai között tünt fel neki az eszép, büszke leány, s ő a nyugodt, okos ember elveszti eszét, akkor s még azon este szerelmet vallott az ünne-

az ellenzék s kormánypárt hivatását s meggyőződést arról, hogy soha, de soha se lehet az ellenzék hivatása kormányt támogatni.

Ellenzék csak támadhat; a mely perczben erről az álláspontól le kell lépnie, — át kell mennie a kormánypárt táborába. Vagy — vagy!

Tertium non datur.

Ha valamely kormány eléggé jó arra, hogy fontos törvényi alkotás általa létesíttessék, a mely kormány a legnagyobb reform megvalósítására hivatott, — illetőleg a mint az ellenzék ezt a kormányról fölteszi, elhiszi s ennek consequentiáját magáévá teszi, azonnal megszűnt ellenzék lenni s csak névleg, daczból az, — de nem hivatásból.

Az ellenzék abból az alfából indul ki, hogy a kormány nem képes az országot megfelelő módon kormányozni s ez képezi hitvallásának ome-gáját is.

Ha ez a hitvallása, akkor nem szavazhat meg semmit, a legjobbat se; mert a legjobb is rossz avatlatlan kézből.

A kérdés pedig világos.

Hivatott-e a Wekerle-kormány arra, hogy regenerálja reform-törvényeivel Magyarországot? Igen, — vagy nem?

Ha igen: tessék átmenni a kormánypártra!

Nem: tessék leszavazni mindenkor s mindenben.

Mily őrtől okoskodás az, hogy a liberalizmus követeli, hogy oly kormány, mely iránt bizalmunk nincs, alkosson reform-törvényeket? Vagy bizunk abban, hogy a kormány nagy eszmék megvalósítására hivatott, vagy nem!

Ha bizunk: miért ellenzékeskedni tovább?

Ha nem bizunk: miért támogatni a rosszat?

Nem bizni a kormányban, de javaslatait elfogadni: a legostobább politika, a mi csak képzelhető. Forgatni lehet a kérdést, beszélni a liberalizmusról könnyű; de azért az egyszerű igazán csalhatatlan.

Tegyük, hogy az ellenzék észre-tér s megérti, mily furcsa helyzetet teremtett magának azzal, hogy már eleve is megígérte támogatását a kormánynak. Nos, ez esetben kitör a súlyos válság. —

Ellenzék s kormánypárti elégtelenség egyesül.

A klerikális erő támogatja az ellenzéki álláspontot.

Fölfelé könnyű szerrel működik a papi armány.

A pax-jelszó alatt bujkáló fondorlat tág teret nyer.

A Ház asztala tele léssen rakva törvényjavaslatokkal.

De ki fogja azokat keresztülvinni, életbeléptetni?

Mert nem a törvény megalkotása, hanem annak végrehajtása képezi a kormányzás legfőbb hivatását, de a Wekerle-kormány nem hajtja végre a törvényeket lelkiismeretesen.

És ennek folytán ki kell mondanunk reá a caeterum censeot.

Nyelvében él a magyar!

Ha van nemzet, melyet nyelve tesz azzá ami, akkor az a magyar nemzet. A magyar faj messze Ázsiából került e haza szent földére és fajrokonok és testvérek segítsége nélkül alapított hazát és nemzetet. Megtartotta magyar faju jellegét, daczára annak,

hogy körös-körül teljesen eltűnt idegen nyelvű és faju nemzetek laktak, daczára annak, hogy folyton vad ellenségek vették őt körül, kik kiakarták irtani a föld színéről, bele akarták olvasztani saját nemzetségükbe. Megpróbálták édes anyanyelvünket eltörölni tüzzel, vassal, morális kényszerrel, udvari rendjelekkel, szép asszony mézes-mázos szavaival; voltak időszakok, mikor siker kezdte koronázni elleneink nyílt, — vagy orvttámadásaikat, de ez az igaz magyar szív mindég megérezte azt, hogy ha magyar nyelve elvész, akkor utána vész az alkotmány, utána az államiság, utána a haza. És lerántották a gyászleplet, mely ránk volt borítva, elmúlt a káprázat, a szem világosabban kezdett látni, az agy gondolkodni, a szív működni és újra kezdett a nép magyarul beszélni, a költő magyarul énekelni s így folytonosan harcolván nyelvünkért elértük az ezredik évet.

És most, mikor már azt hisszük, hogy ezer évi harcz után, ha egyebet nem, de kivittuk azt, hogy nyelvében él a magyar s e nyelvet feltétlenül tiszteli és elismeri minden e hazában élő lélek, egy különös jelenséget látunk támadni. Itt bent a hazában vannak egyes társadalmi rétegek, melyek nyíltan merészelnék szembe szállani a magyar állam jogaival, a magyar törvénnyel, egyszerűen negligálva nyelvünket, idegen szót, idegen nyelvet akarnak becsémpészni, sőt követelőleg kezdenek fellépni, hogy mi magyarok, ismerjük el az idegen nyelv jogosultságát hazánkban.

Vajjon nem létezik-e már magyar társadalom, hogy ezt így tovább tűrjük?!

polt bálkirálynőnek. Persze nem hallgatták meg. S azóta bolyong sértett büszkeséggel és fájó szívvel, feledni akar, de nehezen tud; ettől a csendes tájtól remélt üdülést és ime a végzet idehozta ismét e lány közelébe.

Menekülni akar, de már késő, szembe jő vele Józsa és felismeri. Vértes büszke és tartózkodó, elhatározza, hogy erős lesz és ha kell harcol. Fogadást ajánl a lánynak, aki hetvenkedve szól a férfiak gyöngéségéről s azzal dicsekszik, hogy minden férfit meg lehet hódítani. A lány tartja a fogadást, e szerint a feladat az, hogy Loboda doktor, a tudós, fizikus kapituláljon. Józsa bizik magában és a férfiak gyöngéségében, Vértes tagadja, hogy Loboda kaczor szívet szerethessen valaha. Az egésznek részint tétlen, részint eszközül szolgáló szemlélője a hadnagy, a ki a csillagok és kauceió után fut és hol az egyik lánynak csapja a szelet, hol a másiknak. Vértes ügyes intrikus, hozzájárul, hogy a szívet teite a fogadásra: vagy mindent veszít, vagy mindent nyer, fellobban benne újra a szerelem, elhatározza, hogy kigyógyítja a lányt kaczérságából, és ünteltségből s még boldogok lehetnek. Számol a természetek-

kel, látja, hogy Loboda a szelid természetű Margit felé hajlik, aki naivságát és természetességével legjobban megtudja közelíteni a nőkerülő tudóst, tudja továbbá, hogy Loboda fél Józsától s ki nem állhatja annak bravurjait. Felbiztatja tehát a tudóst, hogy ha menekülni akar Józsától, valljon neki szerelmet, mert Józsa utálja és ott hagyja az olyan férfit, aki lábai elé hull és szerelmet vall neki. A tudós lépve megy. Ügyetlenül, de szerelmet vall, a jó-akaró mamák a kellő pillanatban toppannak elő a hagyományos áldással. Egy fölöttébb komikus helyzet. Loboda kétségbe esik, visszavon mindent, sőt goromba. Megbeszélte terv szerint Dini hadnagy kihívja Vértest. Margit egy zavart pillanatban felbiztatja Lobodát, hogy verkedjék meg Vértesrel és a hadnaggyal, mert felültették. Loboda Margit hatalmában esvén, annak kedvéért örültségekre adja magát, erővel vért akar ontani. A Vasgyároséhoz hasonló párbaj jelenet, melyben két pár egymásra lel. A hadnagy hoppon marad, szemébe mondják neki az igazat:

Józsa: Kettőnk közül ki volt az ideáldó?

Dónes: Mi haszna mondanám? K nem találok.

Józsa: De kitalálom! Nos, te kis bohó!

Nem más, csupán a tisztí kauceió.

A mint látjuk, a darab ügyesen van megkomponálva, az érdekes cselekményt érdekes jelenetekben, könnyen folyó élelnek pábeszédekben adja előnk a szerző. Alakjai elevenek, olykor túlzottak, de hát vigjátékban és a hatás kedvéért ez megengedhető. A két lány megkülönböztető jellemvonásai, egyiknek szendesége, másiknak daczos elszakodott elevensége frappsán módon nyilvánul minden cselekedetükben, szerelmükben, a hadnagy csélesap-terészet, határozatlan bohémsége méltó jutalomban részesül, Vértes a komoly, szép és okos ember, ki igazi szerelemből, és nemes czéliből küzd, hogy a lányt megjavítsa és magának megérdemelje, mindvégig rokon-szenvünket bírja. Érdekes és nagyon sikerült alak a vén földbirtokosné, a Kalóczyé, akinek mindig ferblin jár az esze s a kártyaműszavakat az életben is minduntalan alkalmazza. Azonban kissé túlzottnak tartom a Loboda rajzolását, ilyen egészen gyámoltalan tudósaink talán még sincsenek; sok-

Majd itt, majd amott az országban támad egy ismeretlen próféta, ki templomban a szószekekről, iskolában a katedrálról, nyilvános gyűlések alkalmával a legarczátlanabb módon szóval fel nyelvünk ellen; törvényszékek-nél, bíróságoknál kihallgatások alkalmával nyíltan bevallják, hogy ők igen is tudnak magyarul, de elvők, hogy nem beszélnek magyar nyelven és a törvényszék elnöke kénytelen tolmácsot hozatni, hogy egy leendő fegyenczet kihallgattasson és megérthesse, hogy az idegen nyelven mit beszél?

Sőt mi több: magyar hatóságaink saját hadseregünktől idegen nyelvű iratokat kapnak és megkívánják hazafias magyar hivatalnokainktól, hogy ők okvetlen megértsék az idegen nyelvet s talán még idegen nyelven válszoljanak is reá.

Te magyar társadalom és te nem látsz, te nem emeled fel tiltakozó szavadat e páratlan orvtámadások ellen? Talán ismét gyászfátyolt kezdenek borítani szemedre a XX-ik század és ezredéves ünneped előestéjén?

Már e század elején 1830-ban hoztak egy bölcse törvényt, melynek VIII. cikke kimondja, hogy az országban levő valamennyi katonai parancsnokság magyarul tartozik levelezni.

Avagy nem ösmeri-e saját hadseregünk az ország törvényét, vagy ösmeri azt és nyíltan ellene mer szegülni? Mivé lesz akkor a társadalmi rend, ha egyes kasztok, egyes körök törvényeinket magokra nézve kötelezőnek el nem ismerik?

1840-ben hozatott egy törvény-czikk a VI-ik, melynek címe: „A magyar igazán nem félszegül, de gyermekesen viselkedik és együgyűen.

A vigjáték nyelvezete izmos, költői könnyű. A legtöbbször rímes jambusok játszi könnyedséggel folynak, itt-ott emelkedettebb nyelv, mindenütt lendületes, pointírozott dialóg teszik a munkát alakilag is fölöttébb élvezetessé, olvasmányak is kellemessé.

Az egész darab egy szellemes, modern írónak munkája, ki költői lélekkel s gyakorlott biztos kézzel dolgozik. Nagyobb igények nélkül egyszerű kis idyllt játszott le előttünk a szerző, mindazonáltal mai társadalmunk életébe mélyebben belekap s nem egy félszogséget ostoroz a komikum erejével. A könnyelmű hozomány vadász, az egyoldalú tudós, a félig emancipált hölgy, mind élő alakok, a bácskai kvaterkázó és kártyás földesur hasonlóképp jó ismerősünk s így ez az „Idyll” minden szerény ezime mellett is komoly munka s megérdemli, hogy érdemesebben foglalkozzunk vele. Olvasóinknak a legmelegebben ajánljuk. Külső kiállítása is csinos, elegáns.

Vojtkó Pál.

gyar nyelvről.* Mily szépen hangzanak annak bevezető sorai: Ő felsége atyai szívének hív magyarjaihoz viseltető jósága azon ujábbi dicső példáit, melyeket a nemzeti nyelv gyarapítása eszközlése végett a jelen országgyűlés alatt is adott, a karok és rendek mélyen tisztelik. És ezután következnek sorban a pontok, hogy az országos felirások Ő felségéhez magyarul történjenek, a törvényhatóságok egyedül magyarul levelezzenek, a gyűlekezethez a szent beszédek magyar nyelven tartassanak; minden vallásbeli különbség nélkül plébánosoknak, egyházi szónokoknak, káplánoknak és segédeknek olyanok alkalmaztassanak, kik a magyar nyelvet tudják, a magyar nyelvnek tudása a katonai vèghelyeken is gyarapításék, s a magyar ezredeknek kormányai a magyarországi törvényhatóságokkal magyar nyelven levelezzenek.

Felséges uram és királyom! A te atyai szíved hű magyarjaid iránt ma sem változott meg, de igenis alattvalóid hűsége a magyar hazá iránt megváltozott, mert igen sokan vannak, kik a szentesített törvényeket nem tisztelik és annak ellene szegülnek. A te parancsod, a te akaratod, szent legyen minden honpolgár előtt. Oh nézz körül e hazában, Szent István koronájának van még fénye, mely beragyog a sötétség minden zugába, királyi pálelád fenségével sujsz le mindent, a ki ellene szegül az elődeid által szentesített törvényeknek!

És te, magyar társadalom, ébredj és zudítsd haragodat mindazokra, akik buta göggel, hitvány rosszakarattal, szemérmellen tudatlansággal nem akarják elismerni azt, hogy e hazában egyedüli jogos és törvényes nyelv a magyar!

Igen a magyar társadalom becsülete forog itt kérdésben. Ne ámitsuk magunkat, ne higyjünk azoknak kik azt mondják, hogy sovíniszták vagyunk, mert a magyar tanul és tud idegen nyelveket, a külföld irodalmát minden művelt magyar ismeri és nagyra becsüli, de nekünk jogunk és kötelességünk itt a hazában az állam hivatalos nyelvén beszélni, levelezni és összes hatóságainknak kötelessége vissza utasítani minden olyan iratot, mely nem magyar nyelven, vagy legalább nem magyar nyelven is lesz hozzá beküldve.

Anglia, Német, Francia vagy Oroszország hatóságai pillanatig sem gondolkodnak azon, hogy idegen nyelvű iratokat visszautasítsanak-e és őket senki sem vádolja sovínizmussal, de a magyar, ha jogát követeli, akkor sovínista lesz.

Nem úgy magyar társadalom! Te még szabad vagy, téged még le-

nem nyűgözött a hízegő szolgaság a gyáva meghunyászkodás, követeld emelt fővel és hangosan nyelvedet, tanító és paptól, katonától és polgártól, kereskedőtől, iparostól és hivatalnokaidtól mert különben még egy ezredév után már nem létezik, — ha nem nyelvében él — a magyar!

Dr. Székely Albert.

Különfélék.

— **Szent Julcsa.** Egészen új és egészen magyar szent, csakugyan Julcsának hívják, és Ő-Kérré való es:leléány. Ez a Julcsa leány Jójárt ujvideki református tanítónál szolgált, amely szolgálat abból állott, hogy beteges, vézna testével naphosszat elhevert és azon közben ég felé fordított szemekkel folyton imádkozott. A tanító néhány napig nem merte zavarni, mert attól tartott, hogy miután ő református, a leány pedig katolikus, a rossz nyelvet még megszólhatnak miatta. De sietett tudadni a leányon és Julcsa néhány héttel ezelőtt sóhajtozva, imádkozva kisétált sógorához, egy vasuti őrhöz, aki szintén igen fanatikus ember. A vasuti őrház környékén aztán a leány hiszterikus álomba esett s egy szép éjszakán csukott szemekkel befutott a sógorához, hogy kihívja a mezőre, ahol neki megjelent a Szűz Mária, derekán bitoróval s vállán egy beszédes fehér tubiczával. A sógor fanatizmusában azt mondotta, hogy ő is látja a boldogságos szűzet, s hallja a fehér galamb szavait a világ erkölcselenségeről. Azóta a leány nappal csak álmodzik, éjjel pedig hiszterikus álmában folyékonyan és hatalmas hangon prédikál. A környék parasztnépe természetesen csodájára jár s éjszakánként a vasuti őrház tájéka tele van hívő, kíváncsi népekkel. Mo-lyek mély borzongással, de visszafojtott lélekzettel figyelnek az alvó leány erélyes prédikációira. Egy-egy éjszakai beszédekben elmondja, hogy a bitoróves Mária megbizta a szegény megromlott népek oktatásával s az ő gyarló erejének támogatására küldötte a fehér tubát, a ki mindent megsug neki, a mivel az embereket megjavíthatja. S a nép kaszát, kapát, sarlót és tarlót ott hagy, csakhogy a szent Julcsát hallgathassa, a ki nappal álmodik, nyitott szemekkel olvasott püregt, éjszaka pedig prédikál. A rendőrség eddig még nem avatkozott a vallásos őrjöngő dolgába.

— **Megrabolt ékszerész.** Schossberger ujvideki aranymives kirakatát, a minap éjjel ismeretlen tettesek kirabolták s minden elérhető aranyat és drágaságot magukkal vitték. Az aranymives kára igen nagy. A tetteseket szokás szerint nyomozzák.

— **A Kapisztrán Jánosról** nevezett szent Ferenczrendiek nagykaptalanja most 8-án választotta meg a hazfőnöküket. Bajára Sallay Fortunatus kormánytanácsost választották meg.

— **József főherczeg és a szabadkai önk tüzöltő-egyesület.** Ő fensége József Főherczeg az alkalomból, hogy az önk. tüzöltő egyesület f. hó 13-án tartandó zászlószentelési ünnepére ő fenségének zászlószentelést küldött be, titkári hivatala utján Vermes Bálához következő levelet intézte: Ő Császári és Királyi Fensége József Főherczeg ur Titkári hivatala 1000/VIII. 1893. sz. Nagyságos Vermes Béla Urnak országgy. képviselő, a szabadkai önk. tüzöltő testü-

let főparancsnoka Szabadkán. Van szerencsém tisztelettel értesíteni Nagyságodat, hogy Ö Császári és Kir. Fensége József Főherceg Ur a szabadkai önkéntes tüzoltó testületnek f. hó 13-án tartandó zászlószentelési ünnepélye alkalmából beküldött szeged kegyes községnel elfogadni méltóztatott. Mivel azonban személyesen ez ünnepségeken részt nem vehet, legkegyesebben meghagyni méltóztatott, miszerint Nagyságodat felkérjem, hogy a jelzett ünnepélyen Ö Fensége magas képviselőjében a mai postával egyidejűleg megküldött szöveget a zászló rudjába beverni méltóztatassék. Azon biztos reményben, hogy a magas megbízásban Nagyságod loyális készségével eljárand, maradtam kitűnő tisztelettel őszinte kijelentése mellett Nagyságodnak Alsóuhon, 1893. augusztus hó 5-én kész szövegére Arendt Lajos főhercegi udv. tisztviselő.

— **Szabadka város törvényhatósági bizottsága** f. hó 8-án délelőtt Vojnits István főispán elnöksége alatt megtartotta rendes havi közgyűlést, mely az egész tárgysorozatot nagyobb viták nélkül letergályta. A polgármesteri jelentések tudomásulvétele után, felolvastatták a belügyminiszternek kétrendbeli leirata, melyekben a Mária Valéria kórház terveit jóváhagyja s az eddig magánjellegű intézetet közkórházi jelleggel ruházza fel. A közgyűlés elhatározta, hogy ezen adományozásért a miniszteriumhoz közzétett feliratot intéz. Örvedetes tudomásul vétetett az államvasutak igazgatóságának átirata, mely szerint, míhlyt Szabadkán kellő mennyiségű bérlakás lesz rendelkezésre, a Budapest déli üzletvezetőség idejét s illetve visszahelyeztetni fog. Mamusich polgármester indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy tekintettel a város majdnem 17 mérföldnyi területére, sok tanyai iskolára és száznál több tanítóra — feliratot intéz a kormányhoz, miszerint az eddig egy iskolaszék helyett, — ezentul kettő működhessek — mihez képest a jövő közgyűlésen nem 30, hanem 60 iskolaszéki tag lenne választandó.

— **Az apatini daláregyesület.** Az apatini Casino egyület helyiségében augusztus hó 15-én esti 8 órai kezdettel, a Daláregyesület és Casino javára, jétkönyvezetű, zártkörű bucsuhált rendez. Belépti díj személynként 80 kr., családjegy 2 ft.

— **Variációk.** Lapunk utolsó számában megírtuk, hogy Kiss Sándor és Törjék István Boglaticza pusztaán hogy tűzött össze az asszony miatt. Ugyanezen eset más variációját olvassuk több fővárosi hírlapban. Im az egyik:

„Lekaszálta a gazdáját. Bajmokon — mint Szegedről jelentik — vérfagyasztó jelenetnek voltak szemtanúi az aratóban Kiss Sándor munkásai. Törjék János vadállati vérengzéseiről híres, ravicselt bajmoki ember, a kit tizenegyet esztendei fogság után csak a napokban eresztettek haza a fegyverházból, a mult vasárnap misét hallgatott a templomban s ezt követőleg beállt napszámra Kiss Sándor gazdaember aratói közé. Az első nap maga többet végzett hat embernél. A második nap aztán valami kifogást emelt ellene a gazdája, hogy nem elég szorosan köti össze a kővéket. Törjékben erre föllobbant a régi vér, megfeszültek karjában az izmok, fölkapta a kaszát a kalászközül s kettékaszálta derékban a mellette álló Kiss Sándor gazdát. A véres jelenet láttára szétfutott az aratósereg a tar-

lóról s jelentést tett az esetről. A gyilkost a csendőrök vasva verve kísérték be egyelőre a község házához.“ Ehez mi a magunk részéről azt fűzzük, hogy Bajmokon sem Kiss Sándor nincs, sem odahaza nem eresztették Törjék Jánost, nem lévén ő odavaló férfiú. Minél fogva a minapi hírtünkben abban a formában tartjuk fenn, ahogy azt mi közöltük.

— **Kolerin.** Bajmokon az utóbbi napokban több kolerin-eset fordult elő.

— **Kittelt csecsemő.** Ujvidékről írják: A Futaki-utcában levő fáskert bokrai között, egy selyemrongyokba burkolt csecsemőt találtak. Tegnap délután két kisasszony sétált a fáskerthen s egyikük a sövényből kikandikáló selyemrongyot megrugta. Ekkor sirást hallottak s a rongyok között megtalálták a síró apróságot. A csecsemőnek orra és szája össze volt vagdalva. A kittelt gyermeket a rendőrség vette az ol-talma alá.

— **Kopaszítás.** Zentán egy szélhámós alaposan becsapta Kopasz Mihály földesgazdát. Ugyanis elment hozzá és magát Gál Mátyásnak nevezte eladta állítólagos termését 43 frért amit azonnal is vett. Kopasz másnap kiküldte aratóit a megjelölt földre, de biz ott kistült, hogy a termés másé, és hogy Gál Mátyás Zentán nem is létezik. Minek folytán Kopasz uram 43 frtk erejéig meg vagyon kopaszta.

— **Miklós Ödön körutja.** E hó 9-én folytatta Miklós Ödön államtitkár hivatalos útját az alsó Tiszán; reggel 5 órakor indult el Szegedre a Sirály állami gőzösön, kísérvé Torontál, Bács, Csongrád megyék főispánjai, bács és torontálmezei képviselők és járási tisztviselőktől és Terényi képviselő, min. biztostól. Első megállás a török-kánizsai lecapoló társulatnál volt, hol a torontáli partokon a község előjárói várták, vezette a járási szolgabíró által. Az intelligens közönség lelkes ováció közt szállt partra a társaság s a Tallián család vendégszerető házában megreggelizett. Impozáns fogadtatás volt az ó-kánizsai vascső-átereznél, hol zeneszó, üdvölvés, kendődobogtatás s a lakosság lelkes éjlenzése mellett üdvözölte Sándor Béla főispán az államtitkárt, ki a folyamatban levő cső-áterez munkálátok megtekintése után a tiszteletré rendezett villásreggeliin vett részt. Az első tőszott Miklós Ödön államtitkár az ó-kánizsaiakra mondta; Sándor főispán az államtitkára, Rónay Jenő Torontálmege ekkészavu szónoka Miklós államtitkár munkatársaira emelte poharát. A reggeli után hajóra szállt a társaság s Zenta felé haladt, folyton figyelemmel kísérvé a Tisza-meder fejlődését s az eszközölt és még eszközöndő munkálátokat. Minden eddigi fogadtatást felülmult Zenta város fogadtatása. Az igen szép kikötő zsufolóság telve volt szebbnél-szebb hölgyekkel. A hajóról kiszállva, az államtitkárt a parton Zenta város polgármestere üdvözölte. Miklós államtitkár válaszában hangsúlyozta, hogy ezen tanulmányt célja az, hogy lehetőleg felismerve a vidék s az egész tiszai érdekesség bajait, azon segítsenek az illető tényezők. A válasz elhangzása után kocsiakra szállt a társaság s a lakosság által képezett sorfal közt vonultak be az Eugen-szállódába, hol Zenta város polgárai 350 terített bankettet rendeztek. A banketten számtalan felkőszöntött mondtak. Így Appel apát Miklós államtitkára, Miklós hazañas lelkesedéstől duzzadó szavakban Zenta város polgárait. Sándor főispán Rónay és Tallián főispánokra, Terényi Miklós Ödönre, Rónay Zenta város polgárait, Talliánra és Zenta hölgyeire,

— **Szabadkai ünnepségek.** A tüzoltó kongresszus XI. közgyűlése és a szabadkai önk. tüzoltó testület zászlószentelési ünnepélye alkalmából a szabadkai színházban f. hó 14-én, hétfőn este 8 órakor rendezendő hangverseny műsora így szól: 1) A magyar tüzoltókhoz. Költemény Csillag Károlytól. Szavalja: Benedek Antal. 2) Pache: Bar-

carola. Két hegedőn előadják: Stoczek Camilla k. a. és Farkas József. 3) Doppler: Törökök imája. Előadja: a „Szabadkai Dalegyesület“. 4) Schubert: A vándor. Énekl: ifj. Frankl Istvánné urnő. 5) Monolog: Előadja: Hahnel Aranka k. a. 6) Lányi: a) „Kalapomon nincsen fátyol“ b) „A rózsafa hullatja a virágát.“ Énekl: Millassin Andor. 7, Lavotta első szerelme. Gr. Fáy: Csárdás, Zongorán négykézre előadják: Völgyi Péter és Brenner József. 8, Huber: Szent honért. Négy kúrt kíséretével énekl: a „Szabadkai Dalegyesület.“ A hangverseny után a színházban táncvigalom lesz.

— **Pályázat** van hirdetve tanító állásra Bukinban és Monostorszeghen. Tovarisóván, Pacserón, Kupuszinán pedig községi írnoki állásra.

— **Hymen.** Beer Róza kisasszonyt, Beer Mátyás topolyai lakos leányát, eljegyezte Löwenberger Herman kereskedő Ujvidékről.

— **A zombori iparos dalárda** szeptember 8-ikán kerti mulasztót fog rendezni mely hangversennyel kezdődik majd.

— **Csantavéri policzia.** A minap katonaság vonult át Csantavéron s ott hált meg. A tisztek nemkülönbben lefeküdték s tiszta lelkiismerettel aludtak az igazak almat a csantavéri nagyvendéglőben; de ébren virrasztott a Gondviselés és egy tolvaj. Ez utóbbi a tisztek pénzét elemelte. Amiből az a morál, hogy a csantavéri nagyvendéglőben nem szabad aludni. Lumpolni illik ott.

— **Arany-menyegzőjét** tartotta most 10-ikén Zentán Bakay Károly nyugalmasított tanító nevével Székfy Regina asszonnyal. Az ünneplő öregeknek 12 gyermeke, 19 unokája, 3 dédunokája s egy félfaul bizvást kitévő elterjedt rokonsága van.

— **Állat-kiállítás.** Török-Becsón f. év szeptember 18-án lő, szarvasmarha-, sertés és juh-kiállítás lesz. A kiállítást díjazással kötik egybe s ez alkalommal a rendező bizottság löversenyt is fog rendezni.

— **Vásár-elhalasztás.** A kereskedelmiügyi miniszter tudatja a szegedi kereskedelmi és iparkamarával, hogy Bács Bodrogmege Uj-Szivacz községének folyó évi június 4—5-ikéről elmaradt országos vásárja helyett augusztus 14. és 15-ik napjaira pótvásárt engedélyezett.

— **Gyilkossági kísérlet Zentán.** Folyó hó 5-e és 6-a közötti éjjelen Zentán a tiszaparti városrészen gyilkossági kísérlet követetett el egy fiatal legényen, Bodó Ferenczen. A tett elkövetői Simon Mihály és Repeczki István jómáradak a kik Bodó íránt rég táplált gyűlölettel viseltetvén, utóbbi a mondott időben kilesték és félhalottra verték. A gyűlölet szerelmeiféltésből eredt a gonoszok szívében s a legundokabb gyilkossági kísérletre fajult. A szegény fiatal legényt ott találták meg az utcán véreben fagyva; kezét több helyen eltörték s fejét is annyira összeverték, hogy az agyvejeje is meg van sérülve. A tetteseket még azon éjjelen kereste a csendőrség, de nem találta, csak másnap sikerült erélyes nyomozás után őket Bátkán elfogni. A jó madarak most már a hívőrsre kerültek s várják a büntető igazságszolgáltatást. A szerencsétlen kórházba szállították s az orvosok állítása szerint aligha fog életben maradni.

— **Rendőrbiztos vasban.** Ilyen című multkori hírtünk közlésekor megjegyeztük, hogy a szent-tamási dolgokról ellentés értesülések vannak. Úgy látszik az ottani rendőrvetető mégsem lesz valami nagyon ártatlan férfiú. Azt írják ugyanis, hogy a csendőrség több rendbeli bűncelekmény miatt fogta el Mátics rendőrbiztosát és a nejét. Mind a kettőjüket vasra verve, fegyveres fedezet alatt kísérték a kir. járásbíróshoz. Nagy az öröm a községbeliek közt, hogy megszabadultak ettől a zsarnokoskodó embertől. A szent-tamási rendőrbiztos jellemzésére elég annyi, hogy Mátics Avram rendőr, az elfogott rendőrbiztos unokaöccse, hat hó előtt a nejét meggyilkolta, s nagybátyja ennek dacára is pártfogásába vette s mindenképen tisztára iparkodott mosni

— Az „Achilles” sport-egylet a „magyar országos tüzoltó egyletek szövetségének” XI. közgyűlése alkalmából Palityon a magyar tüzoltók tiszteletére nagyszabású Athlétanappelyt rendez, melyre hivatalos minden sportegylet. A versenyek aug. hó 15-én lesznek. Pont délben kezdődik a 100 kilométeres velociped-verseny, díj 600 ft értékben vándorserleg, arany érem és elismerő okirat. — Ezt követi az 1 angol mfd.-es megnyitó verseny, versenybirkozás, sulydobás, 1609 méteres síkfutás — végül vendégek versenye, 5000 méter távolságra kerékpáron. A velociped versenyek lefolyása alatt torna ünnepély tartatik.

— **Áthelyezések.** Sándor főispán Tóth István megyei levéltárost az árvászéki kiadóhivatal vezetésével, Veszolovszky Károly iktatót és árvászéki irattár rendezésével, — Staudacher József kiadót az árvászéki iktatói teendőkkel, Nikl János lajstromzót pedig a levéltári segéd teendőivel bízta meg. Az árvászéki iroda személyzete nagyon sajnálja, hogy meg kell válnia hivatali főnökétől, akit humanus, szeretetreméltó embernek tanult tisztelni.

— **Szabadka közigazgatási bizottsága.** Szabadka város közigazgatási bizottsága f. hó 10-iki ülésén elhatározta, hogy a helybeli békebíróság megszüntetése céljából a bellügyi és igazságügyi miniszteriumhoz felterjesztést intéz. A közigazgatási bizottság határozatát azzal okolta meg, hogy a békebíróshoz évenként nyolcezer panasz érkezik, melyeknek alapos elintézésére egy békebíróság elégtelen. A bizottság továbbá Gräff Nikáz helyettes tanfelügyelő javaslatára azt is elhatározta, hogy a közoktatásügyi minisztériumtól kapott rendelet értelmében utasítja az iskolai hatóságokat, hogy a város területén alkalmazásban levő községi, hitfelekezeti és magán iskolai tanítókról és azok javadalmasításáról készítsenek kimutatást. Végül a szokások jelentéseket terjesztették elő és azok közül öröndetes tudomásul vették a főorvosát, melyből kitűnt, hogy az elmúlt hónapban a ronesoló toroklob csak szörvályosan, más gyanus megbetegedés pedig egyáltalában nem fordult elő.

— **Halálozás.** Allaga Imre, Baja város nyugalmazott főjegyzője aug. 10-én Baján meghalt. Allaga az 1848-as és 1861-es években országgyűlési képviselő és 1848-ban kormánybiztos volt s mint ilyen hazafias működésért halálra ítéltetett Haynau által, azonban kegyelmet nyert. Olay Lajos orsz. képviselő ipját gyászolja az elhunytban.

— **Agyonlőtt kisértet.** Főntartással közöljük a következő levelet, melyet Topolyáról küldtek be több fővárosi lapnak: Mumber János idevaló mesterembernek az a furcsa szenvedélye volt, hogy néha éjfél tájban fehér lepedőbe burkolva sompolygott végig a falu utcáin. Kedve tellett benne, hogy a babonás népet mint kisértet ijesztgesse. A falu lakossága, kivált az aszonymérség, nagy izgalomban volt a kisértettjárás miatt s csak néhány felvilágosodottabb ember sejtette, hogy bolondozás az egész. Egy Rempel Péter nevű földműves, a kinek kis leányát egy éjjel a kisértet annyira megijesztette, hogy súlyosan megbetegedett — elhatározta, hogy véget vet a hazajáró lélek garázdálkodásának és lesbe állott a falu piacán. Éjfél tájban a kisértet csakugyan előjött a téren álló nagy keresztkép mögüll. Rempel előrántotta pisztolyát, célzott és lött. Vélőhátró sikoltással rogyott össze a kisértet

s mire a népség összefutott, már csak Mumber János holtteste fektült ott a vértől ázott lepedőben. A szerencsétlen életével lakolt tréfájáért. Rempel maga jelentkezett a csendőrségnél.

— **Hirdetmény.** Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírre tétetik, miszerint a város tulajdonát képező, a város háza alatt fekvő, — azelőtt Sztanimirovits Pál — most Sztokjón Luka által birt 11—12 számú bolthelyiség 1893. évi november 1-től 1896. évi október 31-ig terjedő időre — folyó 1893. évi augusztus hó 22-én reggeli 11 órakor a városháza tanácstermében nyilvános árverés útján bérebeadtni fog. Zombor, 1893. évi augusztus hó 12-én. A tanács.

— **Az állatkert újabb lakói.** Azon felette érdekes és nagyértékű állatok, a melyekkel a közelmúltban szaporodott a budapesti állatkert, azoknak megtekintésére seregestől tödultak s mindenki meglegedetten távozva örömet fejezte ki az állatkert, ezen hazai kulturintézet ilyenét fellendülésén. Az igazgatóság felbuzdulva a nagy közönség meleg érdeklődésén, újból több érdekes állatot szerzett be. Kiemelendők: a két 17 láb hosszú óriás kígyó, a legnagyobbak, amelyek fogságban láthatók; és mindenképp „Berry” a kedves Orangutang, amelynek az emberhez bámulatos hasonlatosságát és emberi szokásait mindenki megcsodálja. A közlő Szent-István napi nemzeti ünnepre és az iskola év kezdetével gyermekekkel felránduló vidéki közönség élvezetesebb, nemesebb szórakozást nem talál a fővárosban, mintha az állatvilág ezen igen érdekes példányait megtekintni az állatkertben.

A polgári házasság drámája

vagy tévedés a személyben avagy egy tanító elphalottatása. (Zentai tudósítás.)

Segits, oh műzsa! Mert egyenes nekik a dolognak, amely is ott kezdődött, hogy a mi papjaink rettenetesen megharagudtak — a mi tanítóinkra. Nagyon haragudtak egymásra. S az egészek az oka a papriasztó mumus, amit polgári házasságnak hívunk. Bácskában sok híres város van, de mi vagyunk a leghiresebbek: nekünk nemcsak sok jó borunk van, hanem sok rossz lapunk is. Kikinda után mindjárt mi következünk lapalapítási ipartüzésben. Minden esztendőben gründolnunk kettőt, hármat. Temettünk is az igaz rövid idő alatt két szerkesztőt. De jut is marad is. Szóval van nekünk a többi közt egy lapcskánk, még pedig dühös — klerikális. Épen ez a bibi. A lapbizottságban voltak papok, tanítók és egyéb urak s ezek között okos, szabadelvű férfiak is, akik meghotránkozva vették észre, hogy a lapjuk vad klerikális hangon üvöltöz, mióta a polgári házasság mumusa kísért a parochia körül (melynek mellesleg szólvá párját ritkító pinczéje van.) Ez nem járja. Nem így egyeztünk, hohó stb. . . morogtak a szabadelvűek, különösen a derék tanítók. Kapták magukat a papok. Az elégedetlen tanítókat kiintriguálták a lapbizottságból. Különösen magára vonta a papok haragját Harsányi János tanító barátunk, aki nem adta föl a fekete sereg ellen a harczt. A kalocsai érseknek följelentést tett egy és másról. Ez az előjáték. Most pedig magát a darabot adom elő, úgy azonban, ahogy a folyamatban levő pörben a panaszosok előadják. Klazsik Rókus tornatanár ur lakásán átjatos mulatságot rendeztek az urak, t. i. a — tantók ellenségei. Ott voltak a jámborok mulatságán: P. A. és L. J. papok, Sz. J. kántor, K. L. rendőrfogal-

mazó (később kitudódik, mért kell ide — rendőr is) és még egy ur, aki mester-ségére nézve athleta és borivó. Meghívták Harsányi János tanítót is. Harsányi János azonban eltűnődött ezen: Hm, hm, engem? Oda? Itt valami lappang. Törbe akarnak csalni. A meghívást egy szép szobalány vitte el, aki szóval is invitálta a tanító urat. Harsányi azt mondta, elmegy. Aztán várták is. Késő este volt már. A szobalány minduntalan kiszaladt az utozára: Jön-e már a kedves vendég? Odabent nagyban készültek a fogadására. Kint a ház előtt a szép czicza meglát egy arra menő urat. Elfogja, invitálja, hogy már régen várják, tessék, tessék.

A vendég bemegy a sötét ambitus alá, a szobacicza jelt át, az urak kirobannak a szobából és a sötétben közrekapják a vendéget . . .

Elverték, mint a kétfenekű dobót oly hatalmas diadalmi csatakiáltás mellett, hogy a zulukafferek, akik tavaly itt táncoltak tüze vason — ehhez képest kedvesen bögtek. S amint a vendég fekvük a földön összeverve s kiakarnak vala tenni a ház kapu elé, akkor látják és kiáltanak föl megrökönyödvé:

— Hiszen ez nem Harsányi volt

Nem ám. Hanem a derék Harsányi János helyett a sötétben egy Rogovics János nevű szintén igen derék urat vettek meg a polgári házasság és a tanítók esküdt ellenségei. A szobacicza rosszul végezte a feladatát, Harsányinak nézte az est sötétjében a véletlenül arra menő Rogovicsot, akinek a szent kenetet ott földatán alaposan.

Harsányiból akarták kiverni a polgári házasság iránti lelkesedést és a szegedi Rogovicsnak jutott ez a szent kezekhez kitűnően illő — argumentáció. Egyébként, úgy halom, a szent férfiak körében általában az a nézet uralkodik, hogy Rogovicsnak se ártott. — mert — mint utóbb kiderült — ő is híve a polgári házasságnak. A társadalom járt persze legjobban: mulat. Azóta egyre mulat. Mert a megindult pör sok anyagot nyújt erre. A botránypör tulajdonképpen kettős.

Harsányi János ragalmazásért indított pört a klerikális urak ellen. Rogovics János pedig — a megveretésért. Miután keze, lába épen maradt — csak bestlletésért cizimén. Harsányi azt állítja, hogy a törbe csalási kísérlet tervszerűen volt szöve elene. Tanui vannak, akik állítólag tudják, hogy az urak már jóval előbb eldicsekedtek azzal: miképpen „rakják meg” Harsányit. Van összesen 20 tanu, mindannyian városunk kedélyes társadalmának szímottevő urai.

Kedves scénákra van kilátásunk.

Hát pipálnak-e ilyen a zomboriak?

Sz—ó.

Irodalom, művészet.

Felfedezett zenei kincsek. Dr. Váli Béla szabadkai földink az ezredes kiállítás zene- és színművészeti előadói, e napokban befejezi Erdélyben kutatásait melyben szépszámu, igen becses és érdekes régi hangjegy-relikviát s néhány igen érdekes hangszert fedezett föl. Erdélyben különösen a ferenczrendiek több rendbeli kolostorában, a református, evangélikus és unitárius egyházak könyvtárgyjteményeiben talált sok ismeretlen s igen becses anyagot. Váli a hét végén a földvidék északkeleti részébe megy buvárlatait folytatni.

A „Köpes Családi Lapok” legutóbbi száma a következő tartalommal jelent meg: Regina. (Elbeszélés.) Irta Prém József. — A féreg. (Költmény.) Rudnyánszky Gyulát. — Nyári primadonnák (Jelenet az életből) Columbusztól. — Aeolhárta. (Csevegés.) Irta Ábrányiné Katona Klementin. — Fátia Rosia. (Elbeszélés a Horavilágból.) Moldován Gergelytől. — Gondolatok. — A

szerelm szemé. (Elbeszélés.) Irta Bródy Sándor. — A nap ereje és a villamosság — A boldogság virága. (Elbeszélés.) Verner E.-től. Fordította K. Beniczky Irma. (Folyt.) — Humor. — Mindenféle — A hét tükre. (csevegés.) Irta Meňszó. — Képeinkhez. — Irodalom. — Elhunytak. — Szerkesztő póstája.

Közgazdaság.

A bácskai zabtermés összevásárlása. Szabonakáról jelentik, hogy elsőrendű német gabonacégek megbízottjai alacsony áron csöndben összevásárolják a bácskai zabtermést. Őriás mennyiségeket kötöttek le a kivételre és mielőtt a eséplés bevégződik, nagyrészt megindul a szállítás. Természetes, hogy a zabnak ez a szokatlan módon való összevásárlása a takarmánykivíteli tilalom eredménye és sajnos a dologban az, hogy a gazdák most a többi takarmányt sehogyan adhatják el a külföldre, a zabot pedig ólesón kénytelenek eladni.

Szállítás a hadsereg részére. A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztonsága, a szegedi kereskedelmi és iparkamarához 4775 sz. a. küldött gabona — bevásárlási hirdetménye szerint az aradi, nagyvárad, szegedi és temesvári katonai élelmezési raktárak részére 1893. évi szeptember, október, november és december hónapokban, továbbá 1894. évi január, február, március, április és május hónapokban szükséges 2580 métermázsza búzát, 14.850 métermázsza rozst vagy kétszerest és 26.400 métermázsza zabot vásárol be.

A folyó évi szeptember hó 12-ik napjának déli 10 órájáig Temesvárott a hadbiztonságnál benyújtandó szállítási ajánlatok az egész szükségletre vagy kisebb részletekre szólhatnak.

A többi föltételek a szegedi kereskedelmi és iparkamaránál, valamint a szegedi cs. és kir. katonai fők élelmezési raktárnál megtekinthetők.

A takarmánykivíteli tilalom. A lapunk mult számában közölt hirt, mely egyébiránt az egész sajtót bejárta, demontálják. Azonban a dologban mégis csak lesz valami. A földművelésügyi miniszter elnöke alatt e hónap 8-án beható szaktanácskozás volt, melyen kizárólag a takarmánykivitelről szóló rendeletet vitatták. Minden jel arra mutat, hogy a rendelet visszavonása biztosan várható. Számos gazdasági tudósítót irt fel ebben az ügyben a miniszterhez. Legutóbb Biharmegye gazdasági tudósítója, ki a megyei közbirtokosság nevében a rendeletre vonatkozólag stürgös távirati intézkedést kér. — A félhivatalos Országgyűlési Értesítő hosszabb sugalmazott kommentikéit közül, a melyben a konkrét tartalom csak annyit, hogy a tilalmat majd csak akkor lehet visszavonni, ha végleg konstatálják a készletek mennyiségét. Egyelőre is szó lehet azonban arról, hogy egyes különleges viszonyok közt levő vidékek érdekében a kormány esetlenül-kivételre engedélyezzen a tilalom alól. Értjük. A kommentiké többi részében vitakozik és civakodik az uszágokkal és minden áron azt akarja bebizonyítani, hogy itt a gazdák érdeke szemben áll a kereskedőkével, továbbá hogy ezt a kérdést nem lehet felfogni se a kereskedelem, se az egyes termelő és eladó gazdák érdeke szempontjából. Ezt is nagyon jól tudjuk, de a kormány nem fogja megköszönni ezt a nem ugyan hivatalos de feltétlenül hittel érdemlő forrásból merített kijelentést. Mert mivel ugys köztudomású, kár volt még félhivatalosan is konstatálni, hogy ezt a tilalmat nem lehet felfogni se a gazdák, se a kereskedők érdeke, szóval semmiféle magyar érdek, hanem csak — az osztrák érdek szempontjából.

C S A R N O K .

Ikarus.

A folyó partján, szomorufűz ágain dalol a sárgarigó; hü kis párja mellette ül s együtt himbálódznak a szellőhajtotta ágakon.

A madár dala lágyan, fuvolaszerűen rezg végig a tájon; oly hasonlíthatatlanul szép, oly szívreható e természetes ének, nem csattog, ujjong bár, de mégis mintha boldogságról — szólna. És összehajtja fejecskéit a madárpár s mind szebben, mind édebben zeng a dal.

De aztán megbillenti szárnyát az éneklő rigó s száll-száll párjától követve a tulsó part jegenyefái felé. Talán azokat a sugár, nagy fákat méltóbbnak tartja énekére, talán azt hiszi, hogy onnét messzebbre hallik danája; ő csak száll-száll s a folyó közepén mind gyorsabban reptül, ugy hogy gyengébb párja kissé hátramaradoz.

Már-már közelednek a tulparthoz, midőn fön a magasból egy karvaly csap le, a gyenge kis rigót magával ragadja és a megmenekült madárka egyedül marad.

És — lehet, hogy a karvaly megszetható szárnyának csapásától halálra sebezve, de talán párja elvesztése fölötti bujában — im mérseklí gyors röptét a rigó, busan horgasztja mellére fejét, majd egészen behuzza szárnyát és zuhan le, le a magasból, be a folyó vizébe, hol magával sodorja őt az ár.

Oh kis botor, miért nem maradtál elrejtve a füz sürtü lombjai közt, miért törtél a magasba, sugár jegenyek tetejére?! — Szegény dalos madárka, szegény dalos madárka, szegény kis szárnyaszegett Ikarus, te . . .

Kicsiny faluban éltek, de boldogan, otthonuk szerény volt, de kedves; nem voltak gazdagok, de szerették egymást.

A férj költő volt; s mert azon boldogságról, dalolt mely őket környezte, hát művei nemcsak szépek, jók, hanem igazak, élethűek voltak.

Ki a nagy világba küldé műveit a költő, hol azokat gyönyörrel élvezettel olvasták, írójukat ismeretlenül is szerették, dicsőítették. S a sikertől buzditva mind szebben, mind szabadabban pengeti lanját, ugy hogy műveinek olvasói mindinkább égték a vágytól, kedvelt dalmokukat színről-színre láthatni, ünnepelhetni; hívták hát kis falujából a szerényen elvonult poetát ki, körükbe, a fővárosba, az ország közp ntjába, mely — szerintük — legméltóbb hely a nemzet oly jeles költője számára.

S ez meglepetve, elbódítva a fényes ajánlatok egész özönétől, — kész volt követni a hívást, de neje — egy félénk kis vadvirág — kérte őt, maradjanak.

— Meglásd — ugymond — ott nem fogsz engem ugy szeretni, ott egészen a költészetnek és a nagyközönségnek fogsz élni. Oh én félek a nagyvárostól; oly rossz sejtelmeim vannak

De férje megcsókolta, kis bohónak nevezte és kinevette.

S csakugyan elhagyták eddigi otthonukat, s elmentek új otthonukba, a fővárosba.

Örmazajongva fogadták őket s ezentul tisztelők serege környezte rajongva a költőt, ki örömittasan engedte át magát az ünnepeltetés eddig ismeretlen élvezetének. Minden nyilvános helyen megjelent, minden legkisebb alkalommal szerette magát mutogatni; mámorosan vetette magát miudazon élvezetek árjába, melyeket a nagyváros nyújtani képes.

Eleinte neje is vele tartott, együtt ünnepellettek, együtt élveztek, de ez nemsokára belefáradt, nyugodni vágyott; és a férj nyugodni hagyta, de ő maga azért folytatta vajos életmódját, igen gyakran hagyta egyedül ifju, szép és tapasztalatlan nejét, de feltétlenül bizott benne . . .

. . . . S hirtelen lecsap a karvaly

Az ám, lecsapott egy bámulatos szépségű, szeretetreméltó modoru fiatalember személyében, ki mézédés, ügyes szavaival igyekezett behálózni a szép nő szívét, ki egyrészt a férj részéről való gyakori magaráhagyástól elkeseredve, az ifju megnyerő külseje és hízeltő szavai által elbűvölve, másrészt gyermekes együgyűségében lépését meg nem fontolva, az imáddóval megszökött . . .

. . . Magával ragadja a gyenge madárkát és egyedül marad a dalos madár . . .

A költőt (z esemény lesújtotta, megtörte testileg, elkíleg. A muzsa sem adott vigasztalást, mióta neje elhagyta őt, az is hűtlen lett hozzá; ő csak boldog szerelmi dalokat tudott zengeni, s hogy szerelmében oly nagyon csalatkozott, azok nem sikerültek többé neki . . .

S zuhan örületes sebességgel a költő, le — le a magasból a víz — a feledtetés tengere felé, majd eltemetik maguk alá a hullámok a szárnyaszegett poetát, a szegény, szegény Ikarust.

Szekély Aurél.

Szerkesztői izenetek.

— **Dalok.** Sajnálattal félre kellett őket tennünk.

— **Csantavérre.** A cikk a vasárnapi szám részére későn érkezett. Egyébként mi azt használtuk, hogy az ily támadással inkább használj ön, semmint árt azon hírlapnak, mert olyan egyének figyelmét is rájatereli, akik eddig híret sem hallották. Azonban ha ön perszisztál a mellett, hogy a támadás — mely különben jogosult — lapunkban megjelenjék, kértünk kell mindenekfölött arra, hogy a kissé nagyon iséles kitételeket simítsa le. Hiszen önnek igaz van: mi okért hát a nagy harag? És — végtére nincs az indignáció, amely ne nyilatkozhatnék meg szalonképes formában. Sőt így nagyobb a súlya. Kértünk kell aztán, hogy a papir egyik oldalára ne tessék írni. Szíves üdvözlét!

— **P. S. Kula.** A cikk szövegében azt „magán” levélnek nyilvánítja s így nem tudhatjuk, vajjon az-e a czélja, hogy közreadjuk. Mondanunk sem kell, hogy mi, akik nem vagyunk abban a helyzetben, hogy

minden egyes tudósítás vételkor helyszíni bizottságot küldjünk ki a községekbe, minden megbízhatónak látszó közleményt jóhiszemmel kiadunk. Más módon lap fönn sem állhat. Ha aztán valaki másként tudja a dolgot, pláne ha valaki magát megtámadottnak látja: a legkészségesebben bocsátjuk lapunkat rendelkezésére, hogy az ügyállás fel legyen derítve. Ha a főntebb említett passzus nem lenne b. levelében, azt már most kiadtuk volna. Így kérünk kell szíves értesítését, annál is inkább, mert egyik-másik kitétele a levélnek oly erős, hogy mi érte felelősséget nem vállalhatunk.

Hirdetések.

640. szám.
tk. 1893.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék, mint csődbíróságnak 9321. sz. végzése következtében vb. „Loschitz Lipót és fia” czég ügy a beltagok ellen leltározott 12128 frt. 63 krra becsült butor és ruhanemtek, kereskedelmi rőfös és rövidárak és egy göréből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. bíróságnak 10098/1893. számú végzése folytán vagyon bukott czég bezdáni tüzlet és lakhelyiségeiben (Kolluthi utcában) leendő eszközésén 1893. évi augusztus hó 21-én kezdődő és az árverés befejezéséig közvetlen következő hétköznapokon délelőtti 9 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t. cz. 107. és 108. §-a értelmében kés. pénzfitetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron elul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1893. évi aug. hó 7.

Styrum Mór

kir. bírósági végrehajtó.

A

világ legjobb söre

Valódi pilzeni és valódi müncheni

(Bürgerbräu) sört

küld szét üvegekben

Strassniczky B.

cs. és kir. szabadalmazott sörnagy-

kereskedése

Bécs-Oberdöbling.

Hirdetmény.

Vagyonbukott Sztobjkov Luka csőd-tömeggondnoka ezennel közhírré teszi, miszerint Zomborban a városháza előtt levő ugynevezett „Sztobjkov Luka” féle bolt helyiség folyó évi november 1-ig azonnal bérbé adatik. A bérleti feltételek alolított csődtömeggondnoknál tudhatók meg.

Dr. Fratricsevics Aszt Vince.
ügyvéd mint vb. Sztobjkov Luka
csődtömeggondnoka.

Eredeti párizsi

gummi és hal holyag a legkitűnőbb és fölülmulatlan minőségben tuczonként 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 forint. A szállítás pontosan és titoktartás mellett eszközöltetik e szakmában az első és legjobb hirnévben álló czég által. Legszébb és legelőzékenyebb szolgáltatás, és végre kimerítő árjegyzék, mely zárt borítékban küldetik szét.

REIF J. specialista által
BÉCSBEN, IV. Margarethenstrasse 7.

Haszonbérbeadási hirdetés.

Bács-Bodrog megyébe kobelezett Bács-Almás és Kun-Baja községek határában fekvő, gróf Teleki Jozsefné tulajdonát képező uradalomból (vasuti állomás: Bács-Almás, a Szabadkai-bajai vonalon) folyó 1893. évi szeptember hó 1-től fogva 6 esetleg több évekre ezer öllel számított 10417 hold 069 □-öl birtokterület egészben vagy 5 majorra felosztva haszonbérbe kiadatik.

Az egyes majorságok térfogata a legújabb mérnöki felvétel szerint I. 1952 hold 257 □-öl; II. 2068 hold 834 □-öl; III. 1466 hold 257 □-öl; IV. 2169 hold 336 □-öl; V. 2817 hold 025 négyszögöl — összesen 10417 hold 069 négyszögöl.

A haszonbérbeadás feltételei, az összes birtok és az egyes majorok területének mivelési ágak szerinti mennyisége és minősége, ugy egyéb részletes értesülések megtudhatók Ledniczki Márton ügyvéd úrnál Budapesten, IV. Deák Ferenc-utca 23. sz. a. Ügynökök kizárva s nem díjaztatnak

ROTH FÜLÖP

műórás

ujjonnan berendezett óraraktár

Zomborban.

Zrínyi-utca 186. számú házban.

24 óráig járó fali óra	2,50 krtól feljebb
8 napig „ „ „	4 frtől „
8 „ „ „ 1/4 óráig üttő ingaóra	30 frtől „
8 „ „ ütőszer nélküli ingaóra	8 frtől „
40 óráig „ ébresztő óra	2,50 krtól „
Nikl remontoir zsebóra	4 frtől „
Ezüst „ dupla fűdeltű	11 frtől „
Tulla „ „	18 „
Uri arany remontoir óra	dupla fűdeltű
	40 frtől „
Női „ „ „	10 „
árusít.	„

Van szerencsém továbbá a n. é. községet értesíteni, hogy a fenti árjegyzékben nem érintett, kitűnő svájci zsebórák, bécsi ingaóra, nemkülömben németországi, francia, és amerikai szerkezetű ingaórák, nálam különféle alakokban és a legjutányosabb ár mellett kaphatók.

Javításokat, nem csak a fent nevezett árukon, hanem toronyórákon, valamint uradalmi épületeken, villákon és nyaralókon alkalmazott órákat is javítok, a javítás úgy az általam elárúsított új órák jóvoltáért és pontosságukért mindenkor két évi jótállást vállatok.

A raktáron esetleg nem levő ártézik, tetszés és nálam megtekinthető minta szerint megrendelhető

Egyedüli és segély

elvezett vagy elgyengült férfienél (Impotenzia) az új cs. és kir. szabadalmazott készütekkel. Eszre nem vehető, kúszó, jótállás mellett ártalmatlan, kellemes az ingerlest kizáró gyógymód.

Hírneves tanárok elismerő okiratai és legmelegebb orvosi ajánlatok.

Teljesen felgyógyultak hálaíraitainak ezrei érdek nélkül ajánlják használatát.

Postai szétküldés és csomagolás titoktartó. Tartalom és szállító ki nem vehető.

DR. CARL ALTMANN

Wien, VII. Mariahilferstrasse Nr. 70.

Röpiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Winterberg-intézete

Bécs, Währing Cotagge-Anlagen.

Nagy lánynevelde comfortal berendezve. Szép tñitő-, háló és társalgó termek. — Pompás kert stb. — Egészséges fekvés.

Államilag elismert bizonyítványok.

Tulajdonosa

Winterberg Mária úrnő

1—6

Coblentz-ből a Rajná mellett.

Landesman Lípót

a nagymélt. Minist. által nyilvánossági
joggal felruházott

VI. osztályu mag. polgári fu-
iskolája

és nevelő-intézete

(Szabackán, Vojvits-Dénes-báz)
a Gálfi-féle gyógyszertár mellett.

Ezen iskola előkészít a keresk-
akadémia, középipartanoda, min-
tarajtanoda, hadapród-isk- és Lu-
doviceum számára; képesit többféle
állami hivatalra, vasuti, keres-
kedelmi, ipari, biztosító és pénz-
intézeteknél való alkalmaztatásra.
Folytatólag átléphet a tanuló a gaz-
dasági, erdészeti, állatorvosi, kö-
zép-intézetekbe, avagy körgyűzői
vizsgát tehet. Mérsékelt díjak.
Ertesítő bármikor viszbélyeggel
ellátott levélbeli megkeresésre.

10—5

Máriaczelli Gyomorceppek

magyarosított hatnak gyomor bajokat, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes
huzi. A gyomorbetegségek tünetei: étvágytalanság, gyomoreroség, lábak lábakat,
felfúvóság, savanyú fehérvér, hasmenés, gyomorérzés, felelőleges nyálkakivá-
lasztás, hányás, undor és hányás, gyomoreroség, széklet,
mortal szárazságot, gyomorulleritást, ételbűz és itatóbűz, gyomoreroség,
és hámoroidoknál.

Érkezett bejelenés a **Máriaczelli gyomorceppek**
gyógyhatására. A beteg a gyógyszerrel 12 nap
nyitványt tanúsít. Egy kis üveg ára 70 kr.

Török, József Gyógyszertára
Budapest, Király utca 12 sz.

A gyógyszer és ábrák ingyenesen tessék megtekint-
ni. Csak a gyógyszerrel együtt kell megvásárolni a
kollárta, zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával
(C. Brady) és ezen szavakkal: "Valódiságot bizonyítom".
A **Máriaczelli gyomorceppek** valódián kaphatók

Érkezett

KLYTHIA a bőr ápolására
az arczbőr szépítése és finomítása
ZSIRPUDER Legelegánsabb fehér, ró-
zsaszínű vagy sárga színű toilette-, bál- és
salonpuder.

Vegyileg megvizsgálta és ajánlta
DR. POHL J. J., cs. kir. tanár Bécsben.

Elismerő levelek a következő hölgyektől:

TAUSSIG GOTTLIEB Wolter Sarolta, a cs. kir. udvari színház tagja Bécsben.
finom Beeth Lola, a cs. kir. udvari opera tagja Bécsben. Schlä-
TOILETTE SZAPPANOK ger Antonia, a cs. kir. udvari opera tagja Bécsben. Pál-
és mai Ilka, a Theater a. d. Wien tagja Bécsben. Odilon
ILLATSZEREK Ilona, a Deutsches Volkstheater tagja Bécsben. Ernest
van Dyck, a cs. kir. udv. opera tagja Bécsben stb. stb.
Főraktár: BÉCS Kapható a legtöbb illatszereüzletben és gyógyszer-
1. Wollzeile Nr. 3. táiban.

BRUCK és SCHLEIFER

ZOMBORBAN

(főutca Sztojkovits féle ház)

ajánlják teljesen ujonan feszerelt

KÖNYVNYOMDÁJUKAT.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkák elkészítését, úgy mint:
árjegyzékek, alapszabályok, részvények, betétkönyvek,
váltó-úrlapok, czimkék, körözvények, röpiratok kisebb-nagyobb
művek, üzleti könyvek, tabelláris munkák falragaszok és
gyászlapok a lehető leggyorsabban és legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések különös figyelemmel gyorsan eszközöltetnek.